

מסורת הש"ס

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מג.

עין משפט
נר מצוה

ד א מ"י פ"ו מהלכות
לולב הלכה ד:
ה ב מ"י שם ה"ז:
ו ג מ"י שם הלכה י סמוך
שם טו"ע א"ח ס"י
תרגם ספ"ק א:
ז ד מ"י פ"ו מהלכות
סוכה (הלכה ה) והלכה
ו סמוך עשין מג טו"ע
א"ח ס"י תרגם ספ"ק א:

רבינו הנואל

ויעבירו ד' אמות ברשות
היכוס, והיינו טעמא
דשופר והיינו טעמא
דמגילה, ואקשינן אי
טוב ניגורו אפי' יום
טוב ראשון, ושני יום
טוב ראשון דאיתיה מן
התורה בגבולין, לא
גזרו רבנן בביתו, אבל
שאר הימים דליתנהו מן
התורה בגבולין, גזרו רבנן
ליטלו בביתו, ואקשינן אי
הכי דאיתיה מן התורה
בגבולין, האידנא נידחי
ליטלו בביתו, ודחינן לא
ידעינן בקביעת דירחא,
ומספיקא לא דחינן שבת.
בית הוועד ידיע בקביעת
דירחא לדחינו, ושנינן אין
לדירחא דידעי בקביעת
דירחא האידנא נמי דחי,
מדחנן בפרק לולב הגזול
יום טוב הראשון של
חג שחל להיות בשבת
לא העם מוליכין את
הלויכין לבית הכנסת,
ובפירקין תנן כל העם
מוליכין ללוביהן, להר
הבית, ש"מ בומן שביח
המקדש קיים היו מוליכין
ללוביהן להר הבית, אחר
שחבר בית המקדש היו
מוליכין ללוביהן לבית
הכנסת, ונדרת האי סברא,
דהא מקשינן לקמן, ושנינן
לא אידי ואידי בומן
שביח המקדש קיים ולא
קשיא, במקדש בהר הבית
ובגבולין ובשאר המדינות
בכנסת, ותריייהו בומן
שביח המקדש קיים, יום
ראשון דאיתיה מן התורה
בגבולין מנא לן, דתניא
ולקחתם כל אחד ואחד,
לכם משלכם, להוציא
השואל הגזול, ביום
ואפי' בשבת, לאיתוי
מכשירי לולב ואליבא דר'
אליעזר, ביום למעוטי
לילות אליבא דרבנן, אבל
לולב לא איצטרך קרא
למישרי לטול, ראשון
ואפילו בגבולין, הראשון
שאינו דוחה אלא אותו
יום הראשון בלבד, סוכה
שנוחגת בלילות כבימים
כנא לן,

ויעבירו ארבע אמות כר"ר. הוא הדין דמלי למימר ויוציא מרשות
היחיד לרשות הרבים אלא שצריך מקומות וענינים אמרינן יש לחוש
להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח בכרמלית
או בקרפף או בגינה דלין כאלו אסור הוצאה לאוריינתא ויש כאלו

אסור העצרה כר"ר או הגביו על
מנת ליעלו ולא להוציא ונמלך להוציא
פטור משום הוצאה אם לא עמד
לפוש צינחם כלאמרינן במסכת שבת
(דף ה:): **הא סקינן ליה רצנן ליעלו**
צניסו, כדקתני מתניתין התקינו

שיהא כל אחד ואחד נוטל צניסו וממך
שלא התרת לו אלא צניסו וזכר
הוא ולא אחי לאפוקי: **אלא ראשון**,
דחשבה נטילתו דאפי' בגבולין חייב
לא גזרו ציה רצנן לא בגבולין ולא

במקדש אבל שאר הימים שאינו מן
התורה אלא במקדש לא חשיבה נטילה
דידהו וגזרו ציה רצנן משום חומרה
דשבת אף במקדש, ואם תאמר נמלאו

צ"ד ממנין לעקור דבר מן התורה הא
אותציה ציצמות (דף ה:): ושנינן שז
ואל תעשה שאני: **אי הכי**, משום
דאיתיה בגבולין לא גזרו ציה:

האידיגא נמי, לדיחא צ"ט ראשון את
השבת: **לא ידעינן קציעא דירחא**,
שמה אין י"ט עד למחר דהוא לן
למעבד אלו מעבור: **אינהו**, צני

א"י שעדיין מקדשין על (א) הראיה:
ידחו, להו אף צומן דהו: **ופניא**
אידי, מתניתין היא צומן פירקין
לעיל (דף מ"א:): **ביום אפי' בשבת**,
דמשמע כל דהו יום וקרא יתירא

הוא דמלי למכתב צראשון: **ראשון**
אף בגבולין, לאו מרצויה דריש אלא
ולקחתם ציוס ראשון ולא פירש מקדש
משמע אפי' בגבולין: **הראשון**, ה"א

מיעוטא הוא כלומר צראשון לחודיה
הוא דאמינא לך ואף בשבת: **אליעזר**
קרא למישרא עלטול, דרצנן עדיין
לא נאסר עלטול צעולם וצא הכתוב

להמירו כאלו: **למישרי לולב**, צא
הכתוב ללמדך שמכשירי לולב דוחין
את השבת כלומר מיקוניה ואפילו
לקולטו מן המחזור ולאודו: **ואמר**

לנלן ימים, צולצו מה להלן ימים
ולא לילות כדכתיב ציוס הראשון:
במלואים, כדכתיב (ויקרא ח) ופתח
אהל מועד תשבו יומם ולילה וגו':

סוכה מזוהה כל היום ומלואים
מזוהם כל היום לישיב צעורה ושלל
ללאת כדכתיב [שם] ומפתח אהל מועד
לא תלכו שבעת ימים ונאמר [שם]

תשבו יומם ולילה שבעת ימים:
תשבו
מדבר שמצותו לדורות ואל

ויעבירו ארבע אמות ברשות הרבים והיינו
טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה אי הכי
יום ראשון נמי ראשון הא תקינו ליה רבנן
בביתו התינה אחר תקנה קודם תקנה מאי

איכא למימר אלא ראשון דאיתיה מן התורה
בגבולין לא גזרו בהו רבנן אי הכי האידנא
נמי צ"נן לא ידעינן בקיבועא דירחא אינהו

ידיעו בקיבועא דירחא לידחו אין הכי נמי
(דף ה:): **חדא** ביום טוב הראשון של חג
שחל להיות בשבת (ב) כל העם מוליכין את

לולביהן להר הבית (ב) (ותניא) **אידיך** לבית
הכנסת שמע מינה כאן בומן שביח המקדש
קיים כאן בומן שאין בית המקדש קיים שמע

מינה דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן
דתניא (ב) ולקחתם שתהא לקיחה ביד כל
אחד ואחד לכם משלכם להוציא את השואל

ואת הגזול ביום ואפילו בשבת (ב) ראשון אפי'
בגבולין הראשון מלמד שאינו דוחה אלא
יום טוב הראשון בלבד אמר מר ביום

ואפילו בשבת מכדי לטול בעלמא הוא
איצטרך קרא למישרי לטול אמר רבא
לא נצרכא אלא למכשירי לולב ואליבא

דהאי תנא דתניא לולב וכל מכשיריו דוחין
את השבת דברי ר' אליעזר מ"ט דר' אליעזר
אמר קרא ביום ואפי' בשבת ורבנן האי ביום

מאי עבדי ליה מביעי ליה ביום ולא בלילה
ור' אליעזר ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא
ליה מסיפא דקרא ושמחתם לפני ה' אלהיכם

שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן אי מהתם
הוה אמינא לילף ימים ימים מסוכה מה להלן
ימים ואפי' לילות אף כאן נמי ימים ואפי' לילות

וסוכה גופה מנלן (ב) דת"ר (ב) בסוכות תשבו
שבעת ימים ימים ואפי' לילות אתה אומר
ימים ואפי' לילות או אינו אלא ימים ולא

לילות ודין הוא נאמר כאן ימים (ב) ונאמר
בלולב ימים מה להלן ימים ולא לילות אף
כאן ימים ולא לילות או כלך לדרך זו נאמר

כאן ימים ונאמר (ב) במלואים ימים מה להלן
ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפי' לילות
נראה למי דומה דנין דבר שמצותו כל

היום מדבר שמצותו כל היום ואל יוכיח
דבר שמצותו שעה אחת או כלך
לדרך זו דנין דבר שמצותו לדורות

יוכיחו מלואים שאין נוהגין לדורות ת"ל
תשבו
זהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי שיהיו מוקעין כ"מ שיש צו צ"ד ולולב לא איצטרי ללמן וי"ל דשופר שהוא לעלות וצרכונו לא ישראל

לא צרכונו ששמים לא רצו לנטל לגמרי וכיון דכח צ"ד תקנו תקנו בכל מקום שיש צו צ"ד אפי' שצומן מקדש ודקא ועוד דציוס
הוא דלולב יהא דוחה בגבולין יותר משופר דכר"ה דלא ידיע קציעות החודש אלא צירושלים אבל י"ט ראשון דלולב היה ידוע אף בגבולין:
הראשון במלמד שאינו דוחה אלא י"ט ראשון, מיתורא דה"א קא דריש דה"א מיעוטא הוא כלומר צראשון לחודיה הוא דצו ציוס

ויעבירו ארבע אמות כר"ר. ה"ה דמלי למימר ויוציאו
מרה"י לרה"ר אלא שצריך מקומות וענינים אמרינן
דיש לחוש להעצרת ארבע אמות ואין לחוש להוצאה כגון אם היה
מונח בכרמלית או בקרפף או בגינה דלין כאלו אסור הוצאה מדאורייתא

ויש כאלו אסור העצרה כר"ר או
אם הגביו על מנת ליעלו ולא
להוציא ונמלך עליו להוציא פטור אם
לא עמד לפוש צינחם כלאמרינן

בפ"ק דשבת (דף ה:): **כך פ"י צנוקנו**
וטעם זה לא יתכן דגבי העצרה נמי
אם מתחילה נטלו על מנת שלא

להעבירו ארבע אמות אפי' שהעבירו
אחרי כן לא מחייב אם לא עמד
לפוש צינחם (ב) וטעם ראשון נראה

אי נמי מרה"י לרה"ר אית להו היכירה
ולכא למיגזר אבל כר"ר צ"ר צנוקנו
ללא אדעתיה ומעביר ארבע אמות (ב):
הא תקינו רבנן לייצא בביתו, דקתני מתניתין וממך

התרת לו אלא צניסו וזכר הוא ולא
אחי לאפוקי וכי תימא א"כ לתקנו
נמי לא שצנע צניסו שחל בשבת

ידוע בקביעת דירחא, ומספיקא לא דחינן שבת.
בית הוועד ידיע בקביעת
דירחא לדחינו, ושנינן אין
לדירחא דידעי בקביעת

דירחא האידנא נמי דחי,
מדחנן בפרק לולב הגזול
יום טוב הראשון של
חג שחל להיות בשבת

לא העם מוליכין את
הלויכין לבית הכנסת,
ובפירקין תנן כל העם
מוליכין ללוביהן, להר

הבית, ש"מ בומן שביח
המקדש קיים היו מוליכין
ללוביהן להר הבית, אחר
שחבר בית המקדש היו

מוליכין ללוביהן לבית
הכנסת, ונדרת האי סברא,
דהא מקשינן לקמן, ושנינן
לא אידי ואידי בומן

שביח המקדש קיים ולא
קשיא, במקדש בהר הבית
ובגבולין ובשאר המדינות
בכנסת, ותריייהו בומן

שביח המקדש קיים, יום
ראשון דאיתיה מן התורה
בגבולין מנא לן, דתניא
ולקחתם כל אחד ואחד,

לכם משלכם, להוציא
השואל הגזול, ביום
ואפי' בשבת, לאיתוי
מכשירי לולב ואליבא דר'
אליעזר, ביום למעוטי

לילות אליבא דרבנן, אבל
לולב לא איצטרך קרא
למישרי לטול, ראשון
ואפילו בגבולין, הראשון

שאינו דוחה אלא אותו
יום הראשון בלבד, סוכה
שנוחגת בלילות כבימים
כנא לן,